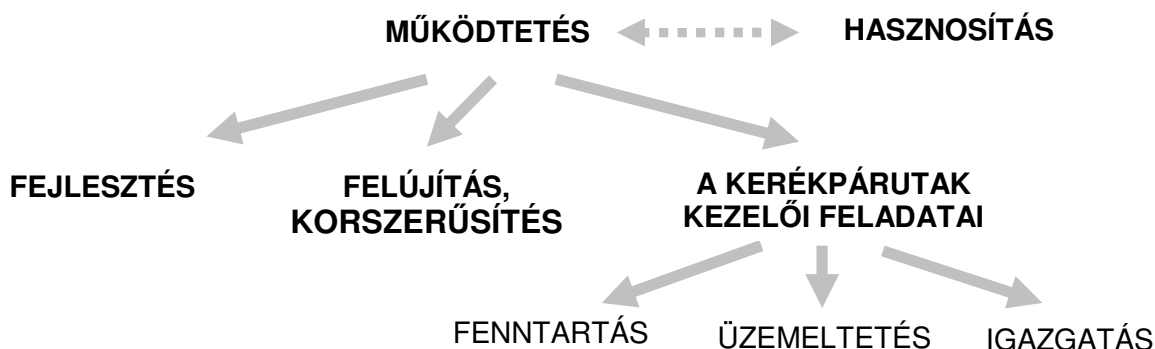


# Kerékpáros létesítmények fenntartása, üzemeltetése



## 1. Előzmények, okok

Az évek során több milliárd Ft nemzeti vagyron került felhalmozásra a kerékpárutakban, amely érték megőrzése rendkívül fontos. A jelenlegi szabályozás ezt az önkormányzatok feladatai közé sorolja, azonban szankciórendszert és finanszírozást nem állít mellé. Ennek sok esetben a kerékpárutak rendkívül gyors leromlása az eredménye.

2007-ben a KKK kidolgoztatott egy olyan modellt, amely az önkormányzati önerő, vállalkozói, szponzori támogatás és civil kerékpáros „kézi erő” bevonásával segítené a kerékpáros létesítmények fenntartását. A tanulmány összefoglalója megtalálható:

[http://www.kertam.hu/doc/Karbantartás/Karbantart\\_összefogl\\_Fertő\\_tó.pdf](http://www.kertam.hu/doc/Karbantartás/Karbantart_összefogl_Fertő_tó.pdf).

A tanulmány megfogalmazza, hogy ennek megvalósítása érdekében központi támogatás is szükséges volna, amelynek jogi, finanszírozás lehetőségei még megoldásra várnak.

A jelenlegi, hazai forrású, útpénztári támogatási rendszerben a pályázó aláír egy olyan nyilatkozatot, amely alapján felvállalja a támogatásból megvalósult kerékpárút fenntartását 10 évig.

### 3. A pályázó nyilatkozata:

*„1) a pályázó tudomásul veszi, hogy amennyiben a támogatással megvalósult kerékpárút üzemeltetési és fenntartási feladatainak ellátásában 10 éven belül jelentős hiányosság tapasztalható, akkor a pályázó a kerékpárút építési pályázatokból 5 évre kizárható.”*

Az EU támogatás esetén is fennáll 5 évig a karbantartási kötelezettség, EU ellenőrzés esetén ennek hiányában a támogatás visszafizetésének kötelezettsége is fennállhat.

## 2. Feladat megfogalmazás

A feladatok végrehajtásához szükséges források biztosításával a Kerékpáros Tárcaközi Bizottság (KTB) foglalkozik, de ez olyan jogszabályi módosításokat igényel, aminek megvalósítása csak több évi távlatban lehetséges. Szükséges azonban addig is tenni valamit, amit a KKK jelen anyagban egy olyan javaslattal próbál segíteni, aminek az alkalmazásával, **érintett szervezetek összefogásával, kiegészítő források bevonásával segítheti az üzemeltetést és hasznosítást**. A folyamat elindítását segíti az, hogy mind az Útpénztár megnyíló pályázati lehetőségének megjelenése, mind az uniós pályázatok esetében az itt ismertetett együttműködés megvalósítása az értékelés során a pályázó számára jelentős előnyt biztosít.

## 3. A javaslat

A modellben kidolgozott elvek alapján 2009-től az alábbi megoldás megvalósítható.

Pályázó önkormányzatok hozzanak létre egy szervezetet/társulást, és/vagy kössenek konzorciumi/együttműködési szerződés, vagy meglévő társulás feladatait egészítsék ki az alábbi feladatokkal:

- térségi kerékpáros tanulmányterv készítése, térségi területrendezési tervekben a kerékpáros létesítmények megjelenítése
- a kerékpáros közlekedés hálózatosságának a biztosítása
- együttműködés a támogatások elnyeréséért
- kerékpárutak és kapcsolódó létesítmények, valamint a hasznosság monitoringja
- tájékoztatás a kerékpárosoknak a használható létesítményekről
- amennyiben van turisztikai jelentősége az útnak, akkor fogjanak össze érintett vállalkozókkal is a hasznosítás érdekében marketing?
- kerékpárút üzemeltetése (tisztítása, fenntartása, az 1.sz.mellékletben foglaltak szerint)
- kerékpártárolók, pihenők kialakítása, fenntartása
- megfelelő eszközök, kiegészítők bevonása a fenntartásba
- kisebb úthibák javítása.

A szervezet az alábbiakat foglalja magában:

- a kijelölt térség összes önkormányzatát (anyagi támogatás, esetleg eszközök)
- a kerékpárút mentén működő vállalkozásokat (szállások, üzletek, szolgáltatók, stb, anyagi támogatás, fenntartás végzése)
- megfelelő eszközparkkal rendelkező vállalkozókat (Magyar Közút Kht, mezőgazdasági vállalkozó, egyéb kisvállalkozók, stb., fenntartás végzése)
- szponzorokat, „örökbe fogadókat” (anyagi támogatás, eszközök)
- közmunkások bevonása
- civil kerékpáros szervezeteket
  - o önkéntes munkaerő, szervezett karbantartás esetén segédmunka
  - o személy szerint kijelölt kerékpáros „útellenőr”

menedzsment feladatok?

Az utóbbi azt jelenti, hogy az érintett szakaszokon javasolt létrehozni angol mintára kerékpáros civilek bevonásával „útellenőrök” kijelölését. [angol mintájú „ranger”, bike-watch, kerékpárút szemé]. Ez azt jelenti, hogy keresni kell olyan önkénteseket, akik kapnának valami „jogosítványt” (igazolvány, egyen-trikó) arra, hogy bizonyos rendszerességgel bejárják a felvállalt kerékpáros útvonalakat, jelentést adjanak a kerékpárút fenntartójának az általuk „felügyelt” kerékpárút állapotáról, hibáiról.

A kerékpárút építés támogatásához ez nem lenne kötelező, de az értékelés során előnyt jelentene a létrehozása.

Fenti feladatok megfogalmazásához mellékeljük az alábbiakat:

1. Az ellenőrzés során figyelembe veendő szempontok
2. Együttműködési Megállapodás tervezet
3. Hiba-felvételi jegyzőkönyv

## **Kerékpárutak fenntartásának ellenőrzése**

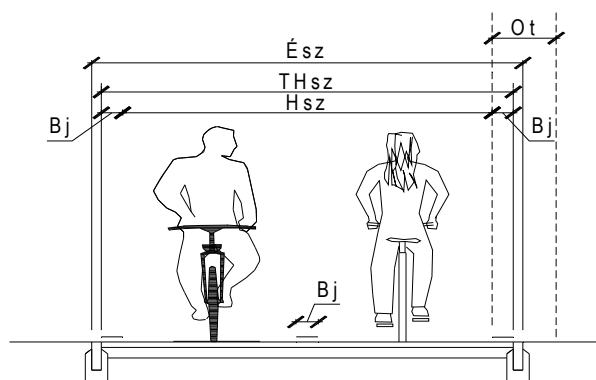
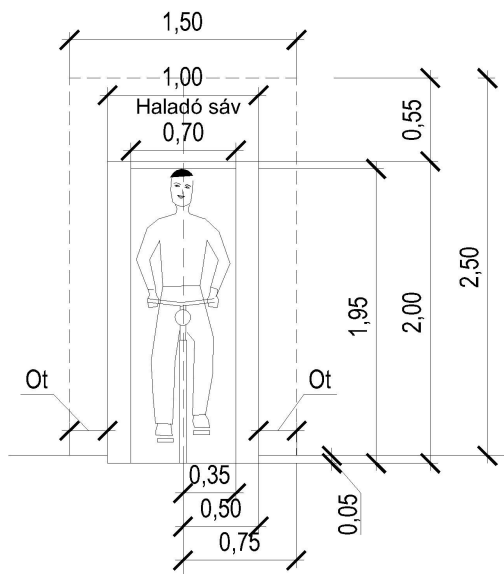
Jelentős hiányosságnak tekintendő az alábbiak bármelyikének az előfordulása:

- A kerékpárút teljes burkolt, épített szélességében (Ész) nem lehet növényborítottság
- A teljes padkaszélességen (min. 50-50 cm) a növénytakarás magassága meghaladja az 5 cm-t
- Az oldalnövényzet benőtt a minimális oldalakadály távolságon belülre (min.25 cm). Ebbe a tartományba nem nyúlhat bele semmilyen akadály (pl.: hirdetőtábla, korlát, stb.)
- A növényzet a burkolat szintjétől 2.20 m alá esik az oldaltávolsággal növelt szélességben
- Olyan mértékű burkolathibák, amelyek veszélyeztetik a biztonságos közlekedést (1 cm-t meghaladó hullámok, kátyúk, a teljes burkolat mélységét érintő repedések)
- Egyedi, balesetveszélyt hordozó problémák (pl.: billegő csatornafedlap)
- A támogatást bemutató tábla hiánya az átadást követő 5 évben
- Az úttakarítás olyan mértékű hiánya, amely láthatóan hosszabb távú takarítás hiányáról tanúskodik (pl.: tavasszal az ősszel lehullott levelek, árvízi elöntés utáni iszap)
- A kerékpárúton ismételten előforduló, jelentős gépkocsi-parkolás, tárolt építő- és egyéb anyagok
- Közlekedésbiztonságot veszélyeztető, a kerékpárúthoz kapcsolódó táblák hiánya, megrongálása.
- Keresztezésekben a láthatóságot akadályozó növényzet, a megvalósítás után telepített utcabútor, építmény.
- Az út 5-5 m térségében előforduló parlagfű.
- Támogatott kerékpártároló, pihenő használhatatlan állapot

Figyelmeztetést eredményező hiányosságok:

- Olyan burkolathibák, amik hosszabb távon a burkolat megbomlását eredményezhetik (nem a burkolat teljes mélységét érintő, kisebb repedések, mm nagyságrendű hullámok)
- Tájékoztató jellegű táblák rongálása, hiánya
- A kerékpárúton jelentős gépkocsi-parkolás, tárolt építő- és egyéb anyagok
- A biztonságos vízvezetést akadályozó növényzet, egyéb akadály.
- A megvalósításkori felfestés pótlásának hiánya.
- Gyökérzet miatt felpúposodó burkolat.
- A kerékpárút térségének szemetes állapota.
- Úttakarítás hiánya.

A méretek értelmezését segítik az alábbi ábrák



Hsz: A kerékpárút használati szélessége

THsz: A kerékpárút teljes használati szélessége

Ész: A kerékpárút épített szélessége  
(szegély és burkolati jel hiányában lehet=Hsz=THsz)

Bj: Burkolati jel szélessége (lehet=0)

Ot: Oldalakadály távolság (min=25 cm)

## **Együttműködési/Konzorciumi Megállapodás** **(tervezet)**

### **mely létrejött**

az alább felsorolt Önkormányzatok:

akik közül a Gesztor feladatait az alábbi önkormányzat látja el:

az alább felsorolt Vállalkozók:

az alább felsorolt Szponzorok, Támogatók:

az alább felsorolt Civil kerékpáros szervezetek:

együttműködésével.

### **1. Az Együttműködési/Konzorciumi Megállapodás tárgya:**

az alább megjelölt kerékpáros útvonal üzemeltetése, fejlesztése, hatékony hasznosításának előmozdítása:

*(a megállapodás tárgyát képező kerékpáros útvonal, -hálózat pontos fizikai meghatározása, térképi melléklettel)*

### **2. Az Együttműködési/Konzorciumi Megállapodás célkitűzése:**

A Konzorcium a Kerékpáros Magyarország Program célkitűzései és irányelvei mentén, komplex tevékenység minden vonatkozását felölelő megfelelően koordinált tevékenységet kívánnak folytatni. Felek aláírásukkal biztosítják, hogy a Megállapodás tárgyát képező kerékpáros útvonal, -hálózat teljes szakaszán gondoskodnak a kerékpárút üzemeltetéséről és hatékony használatáról az alábbiak szerint:

- az 5/2004. (I.28) GKM rendelet (a helyi közutak kezelésének szakmai szabályairól) értelmében az önkormányzatok feladata:
- üzemeltetés
  - ezen belül a kerékpárút takarítása, növényzet nyírása, táblák, kiegészítők karbantartása, balesetveszély megszüntetése, láthatóság biztosítása, közmunka alkalmazása, civilek bevonása
- hasznosítás
  - a térségbe látogató turisták és a térségben eltöltött vendégéjszakák számának növelése a kerékpáros turisztikai infrastruktúra és marketing fejlesztése révén.
  - a turizmusra épülő szolgáltatások fejlesztése – fejlődése révén a turizmusból származó bevételek a jövedelemtermelő képesség, a munkahelyek számának növelése és ezáltal a térség megtartó képességének növelése különös tekintettel a fiatal korosztályra.
  - a tevékenysége nyomán a helyi értékek, az élhető élettér megóvásának erősítése.
  - a nagyobb területi kiterjedésű kerékpáros turisztikai kínálati elemek kialakítása nyomán a hazai turisztikai piachoz való kapcsolódás
- fejlesztés
  - ezen belül a térségre vonatkozó tanulmánytervek kidolgozása, abban való részvétel
  - pályázati lehetőségek felkutatása, együttes pályázatok beadása,

### **3. Az egyes felek feladatai:**

#### Gesztor önkormányzat

- X önkormányzat felvállalja a gesztor szerepét, koordinálja a tevékenységet, biztosít egy munkatársat a feladatok koordinálására, szervezésére

#### Önkormányzatok

- az önkormányzatok biztosítsanak forrást a fenntartásra
- közmunka programba a kerékpárút fenntartás betervezése, lebonyolítása
- a fenntartáshoz szükséges eszközök biztosítása (esetleg Vállalkozók bevonásával)
- gondoskodjon a levágott növényzet elhelyezéséről

#### Vállalkozók (szállásadók, étkezdék, kerékpárboltok, -szervizek, mezőgazdasági-, útfenntartási vállalkozók)

- kerékpárosbarát környezet, -ellátás biztosítása
- esetleg természetbeni, vagy pénzügyi támogatás
- reklám, propaganda tevékenységükben a felvállalt kerékpárút népszerűsítése
- amennyiben rendelkezik a fenntartáshoz szükséges eszközökkel (kistraktor, fűnyíró, sövénynyíró, úttakarító gépek), akkor azoknak ingyenes, vagy jutányos árú használatba adása

#### Szponzorok, Támogatók, Örökbe fogadók

- természetbeni, vagy pénzügyi támogatás
- reklám, propaganda tevékenységükben a felvállalt kerékpárút népszerűsítése

#### Civil kerékpáros szervezetek

- kerékpárutak állapotának figyelemmel kísérése, jelentés készítése
- kézi munkaerő biztosítása szervezett kerékpárút karbantartás esetén

#### **4. A 2. pontban felsorolt célkitűzések megvalósítása érdekében a Megállapodás Tagjai a következő feladatokat tűzik maguk elé:**

- A témához kapcsolódóan közös, egységes szemlélet kialakítása.
- Közös infrastruktúra- és marketingfejlesztési stratégia kialakítása.
- Térségi a természeti és kulturális attrakciók felmérése, rendszerezése.
- Közös termék – és programkínálat kialakítása.
- Közös forrásteremtés – pályázatok készítése, önerők biztosítása.
- Összefüggő útvonaltervezése, kialakítása, fejlesztése, fenntartása.
- Együttműködő kerékpáros barát szolgáltató hálózat kialakítása.
- Közös működtetés, fenntartás, promóció és fejlesztés, ezek pénzügyi fedezetének biztosítása.

#### **5. A Megállapodás tevékenységét az alábbi irányelvek szem előtt tartásával végzi:**

- Összefogáson, az értékek és képességek integrációján alapuló komplex térségi integrációján alapuló komplex térségi infrastruktúrafejlesztés és kerékpáros turisztikai szolgáltatás- és programkínálat kialakítása – hálózat-szemléletű gondolkodás és az ebből eredő előnyök kiaknázása.
- Az útépités jellegű fejlesztések arányának racionális mértékű minimalizálása a biztonságos kerékpározás szempontjait és a potenciális pénzügyi forrásként rendelkezésre álló pályázati lehetőségek elvárás rendszerét figyelembe véve.
- A viszonylagosan alacsony költséggel megvalósítható táblázatos útkijelölés, a kiegészítő kerékpáros infrastruktúra elemek, a kerékpáros barát szolgáltatások és a turisztikai termékínálat fejlesztésének valamint az ismertté tételhez szükséges közös promóciók és reklám megvalósításának előtérbe helyezése.
- A környezet megóvásának szem előtt tartása.

A Tagok a Megállapodást átolvasták, és közös értelmezés után, mint akaratukkal és elhangzott nyilatkozataikkal minden egyezőt aláírták.